

2014

**Szlakiem herbów
POZNANIA**

STYCZEŃ

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

lut	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
						1	2
	3	4	5	6	7	8	9
	10	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28		

1. Herb na budynku administracji gazowni przy ul. Grobla 15

Herb znajduje się na ścianie wieńczącej nadbudówkę neoklasycystycznego gmachu wybudowanego według projektu Kazimierza Rucińskiego w 1925 roku dla administracji Zakładów Siły, Światła i Wody (obecnie siedziba Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa i jej oddziału w Poznaniu). Położona w pobliżu Stara Gazownia została wybudowana w latach 1853–1856 według projektu brytyjskiego inżyniera Johna Moora. Od 1866 roku na jej terenie znajdowała się również pompownia wody z ujęcia rzecznoego, a od roku 1904 – elektrownia miejska.

LUTY

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

marzec	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
						1	2
	3	4	5	6	7	8	9
	10	11	12	13	14	15	16
	17	18	19	20	21	22	23
	24	25	26	27	28		

2. Herb na kamienicy na narożniku ulic Wszystkich Świętych i Za Bramką

Herb umieszczono na wysokości górnych krawędzi okien partery na narożnikowym XIX-wiecznym budynku przy ul. Wszystkich Świętych 1 oraz Za Bramką. Do 2006 roku mieściła się tutaj szkoła specjalna, a obecnie ma tu swoją siedzibę Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ten okazały, piękny herb przetrwał całą zawieruchę II wojny światowej.

MARZEC

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

kwiecień	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
		1	2	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27
	28	29	30				

3. Herb na Urzędzie Miasta przy placu Kolegiackim 17

Herb znajduje się na fasadzie dawnego kolegium jezuickiego (powstałego w obecnym kształcie w latach 1701–1753 pod kierownictwem m.in. Jana Catenaziego). Odwzorowano go z pieczęci Rady Miejskiej z dokumentu z 1344 roku (najstarszego znanego nam herbu Poznania). Zaprojektowany przez Jerzego Bąka i wykonany przez Benedykta Kasznię herb na fasadzie umieszczono podczas remontu elewacji 14 listopada 1996 roku.

KWIECIEŃ

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

maj	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
				1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30		

4. Herb na cembrowinie fontanny Prozerpiny na Starym Rynku

Herb umieszczono na ścianie basenu (w otoczeniu płaskorzeźb wyobrażających cztery żywioły) barokowej fontanny. Autorem wykonanej w latach 1758–1766 fontanny z rzeźbą przedstawiającą mitologiczną scenę porwania Prozerpiny przez władcę podziemia był Augustyn Schops.

MAJ

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

czerwiec	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
							1
	2	3	4	5	6	7	8
	9	10	11	12	13	14	15
	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29
	30						

5. Herb na odwachu na Starym Rynku

Herb został umieszczony po prawej stronie, obok herbu Rzeczypospolitej umiejscowionego w centrum altyki oraz herbu Raczynskich – Nałęcz znajdującego się po lewej stronie. Odwach w obecnej klasycystycznej formie (na miejscu starego drewnianego) wybudowano w latach 1783–1787 według projektu warszawskiego architekta Jana Chrystiana Kamsetzera. Sfinansowany przez starostę generalnego Wielkopolski – Kazimierza Raczynskiego, służył jako siedziba straży miejskiej, a później policji. Obecnie mieści się w nim Muzeum Powstania Wielkopolskiego 1918–1919.

CZERWIEC

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

lipiec	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
		1	2	3	4	5	6
	7	8	9	10	11	12	13
	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27
	28	29	30	31			

6. Herb na budynku przy ul. Sierociej 10

Prawie trzymetrowy herb umieszczono na budynku z lat 1910–1912 postawionym według projektu Hermana Klotha dla niemieckiej administracji miasta. Autorami prac byli kamieniarze z wrocławskiej firmy C. Paeschke. Herb, określany jako niepełny, przedstawia tylko mury obronne z wieżyczkami i bramą, w której umieszczone są dwa skrzyżowane klucze. Podobne przedstawienia znajdują się także na innych budynkach w Poznaniu.

LIPIEC

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

sierpień	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
					1	2	3
	4	5	6	7	8	9	10
	11	12	13	14	15	16	17
	18	19	20	21	22	23	24
	25	26	27	28	29	30	31

7. Herb na budynku Straży Pożarnej przy ulicy ul. Masztalarskiej 3

Herb umieszczono pod wieżą (na południowej stronie) neogotyckiej strażnicy wybudowanej w latach 1886–1887 dla Zawodowej Straży Pożarnej w Poznaniu, która powstała w naszym mieście w grudniu 1877 roku.

SIERPIEŃ

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

wrzesień	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
	1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30					

8. Herb na kamienicy przy ulicy ul. Działyńskich 7

Herb znajduje się na fasadzie prywatnej kamienicy czynszowej przy obecnej ulicy Działyńskich 7. Ulica ta powstała w roku 1889, ale dopiero od 1890 roku była zabudowywana kamienicami, które stoją tutaj do dziś. Nieduży herb, w bardzo efektownej stylizowanej roślinnej oprawie, umieszczono nad oknem klatki schodowej na pierwszym piętrze nad wejściem.

WRZESIEŃ

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

pazdziernik	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
			1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11	12
	13	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30	31		

9. Herb na gmachu Collegium Maius przy ul. Fredry 10

Herb w formie tarczy herbowej znajduje się nad głównym wejściem po lewej stronie nad oknem pierwszego piętra. Gmach, wybudowany w 1908 roku, pierwotnie był siedzibą pruskiej Komisji Kolonizacyjnej, a obecnie użytkowany jest przez dwie poznańskie uczelnie wyższe: Uniwersytet im. Adama Mickiewicza oraz Uniwersytet Medyczny.

PAŹDZIERNIK

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

listopad	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
			1	2	3	4	5
	6	7	8	9	10	11	12
	13	14	15	16	17	18	19
	20	21	22	23	24	25	26
	27	28	29	30	31		

10. Herb na budynku Biblioteki Uniwersyteckiej przy ul. F. Ratajczaka 38/40

Herb umieszczono na zachodniej ścianie (po prawej stronie) w górnej części nad oknami drugiego piętra gmachu, wybudowanego w latach 1899–1902 w stylu późnego renesansu dla Kaiser Wilhelm Bibliothek. Autorem projektu budowli był niemiecki architekt Carl Hinckeloy.

LISTOPAD

pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

grudzień	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
	1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10	11	12	13	14
	15	16	17	18	19	20	21
	22	23	24	25	26	27	28
	29	30	31				

11. Herb na budynku Straży Pożarnej przy ul. Grunwaldzkiej 16a

Herb umieszczono w roku 1908 na nowo otwartej wówczas siedzibie Straży Pożarnej na Jeżycach (przy ówczesnej ul. Augusty Wiktorii). Znajduje się on pomiędzy oknami pierwszego piętra, nad wejściem do budynku. Z ulicy jest słabo widoczny, gdyż budynek strażnicy zastąpiła bryła Szpitala Wojskowego, wybudowanego jako Hotel „Polonia” na Powszechną Wystawę Krajową (PeWuKę) w 1929 roku.

GRUDZIEŃ

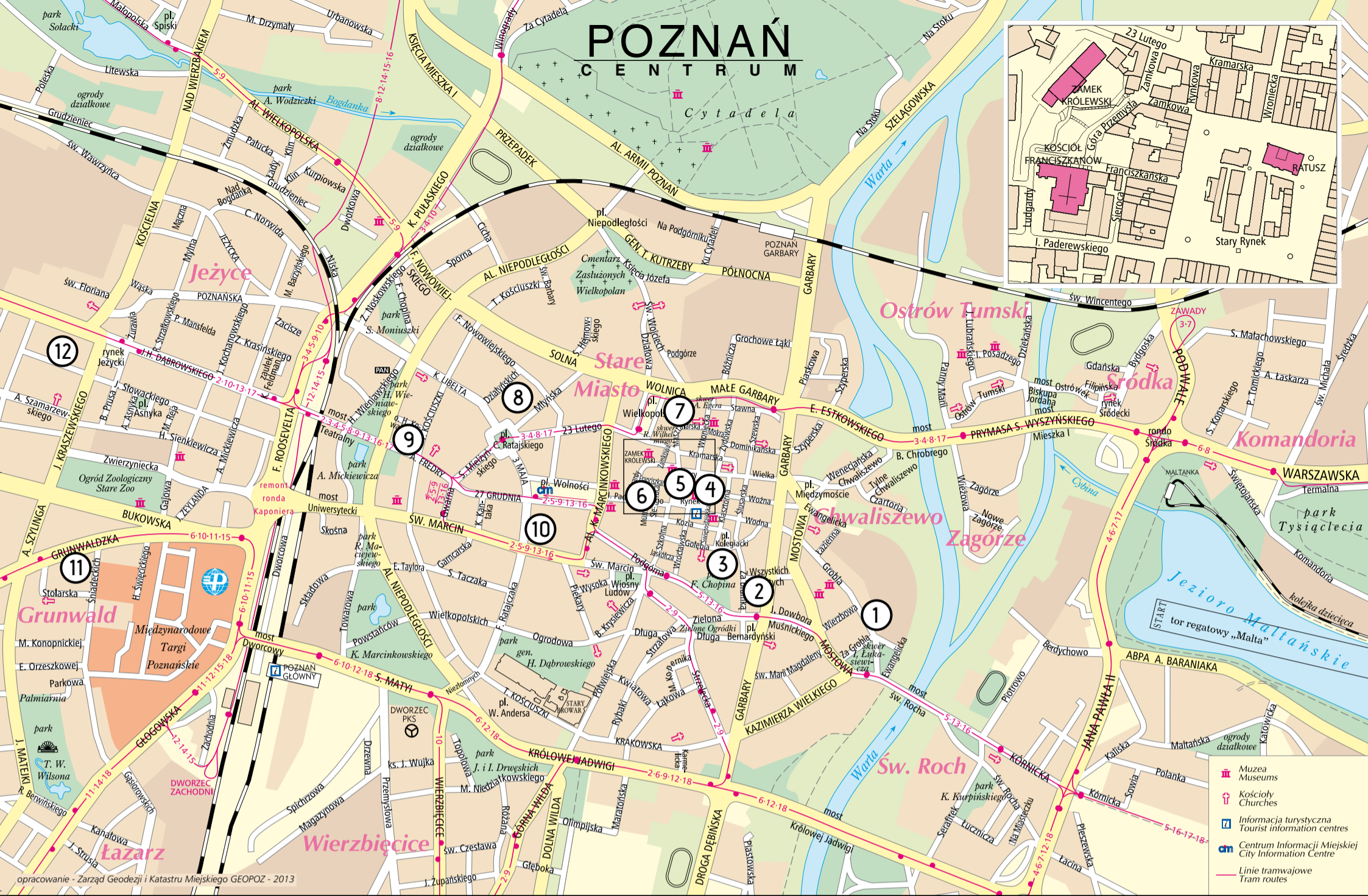
pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

styczeń 2015	pn	wt	śr	czw	pt	sb	nd
				1	2	3	4
	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18
	19	20	21	22	23	24	25
	26	27	28	29	30	31	

12. Herb na Szkole Podstawowej nr 36 przy ul. Słowackiego 54/56

Herb znajduje się nad bramą wjazdową na dziedziniec szkoły. Pierwotnie była tu strażnica straży pożarnej, która od 1 kwietnia 1900 roku obsługiwała całą zachodnią część miasta. Pozostała po niej tylko wieża zegarowa, wkomponowana w nowy budynek szkoły oddanej do użytku przed I wojną światową. (zdjęcie całego budynku i herbu)

Herb Poznania

Poznań szczyti się herbem o wieloletniej tradycji, nieprzerwanej ciągłości historycznej i bogactwie formy. W opinii heraldyków herb naszego miasta powstał między latami 1290 i 1295 z inicjatywy Przemysła II. Najstarszy znany wizerunek herbu Poznania pochodzi z pieczęci zawieszanej przy dokumencie z 1 maja 1344 roku.

Herb Poznania łączy symbole średnio-wiecznych realiów. Widnieje na nim fragment muru obronnego zwieńczonego krenelazem z trzema basztami. Najwyższa baszta ma jeden otwór okienny, powyżej ustawiona jest gotycka tarcza z wizerunkiem orła polskiego bez korony. Patroni miasta stoją na niższych i węższych basz-

tach bocznych – św. Piotr z kluczem (symbolizującym związek stolicy pierwszego biskupstwa ze stolicą Piotrową) i św. Paweł z mieczem (znak męstwa i przestrzegania prawa). Głowy świętych otaczają koliste aureole po bokach każdej postaci umieszczono gwiazdę i półksiężyc. W otwartej bramie znajdują się ukośnie skrzyżowane klucze symbolizujące autonomię grodu. Nad nimi umieszczono równoramienny krzyż. Pieczęć wielka Poznania zawierała wszystkie te elementy. Powszechnie używano też niepełnego i wreszcie małego herbu miasta Poznania, przedstawiającego jedynie dwa skrzyżowane klucze.

W ciągu wieków władze Poznania posługiwały się różnymi, bardziej lub mniej

rozbudowanymi pieczęciami miejskimi i tak zwanymi sekretnymi. Podstawowe elementy pozostawały, różnice występowały w szczegółach. Różne formy, także uproszczonego herbu, też występują dość często na różnych budynkach Poznania, oraz w Ratuszu i na zrekonstruowanej Wadze Miejskiej.

Obecny wygląd herbu naszego miasta określa Uchwała Rady Miasta z 27 maja 1997 roku.

Herb Poznania jest jednym z najważniejszych symboli miasta, w ciągu wieków ulegał wielokrotnym przemianom i w różny sposób prezentowany był na budynkach. Bogactwo tych form i kształtów zobaczymy na kartach naszego kalendarza.

Marek Knasiecki

Towarzystwo Miłośników Miasta Poznania im. Cyryła Ratajskiego

Marek Knasiecki

Szlakiem herbów Poznania

Copyright by Wydawnictwo Miejskie Poznania, Poznań 2013

projekt: Joanna Pakuła

ul. F. Ratajczaka 44, 61-728 Poznań

tel. +48 61 851 86 01, faks +48 61 856 04 56

wm@wm.poznan.pl, www.wmposnania.pl